

Visoki predstavnik obratio se Vijeću sigurnosti Ujedinjenih nacija

Visoki predstavnik, Valentin Inzko, obratio se danas Vijeću sigurnosti Ujedinjenih nacija putem video-linka i predstavio svoje redovito polugodišnje izvješće o stanju provedbe mira u Bosni i Hercegovini, koje se odnosi na period od 16. listopada 2019. do 15. travnja 2020. godine.

Na početku svojega obraćanja, visoki predstavnik je istaknuo da se Bosna i Hercegovina, zajedno s ostatkom svijeta, trenutno nalazi u jeku borbe protiv pandemije covida-19. Iako je još uvijek prerano davati konačne ocjene, izgleda da je zemlja za sada uspjela izbjeći veliko širenje zaraze i značajan broj smrtnih slučajeva, ali da nije uspjela prevazići neke stare prepreke koje opterećuju politički život BiH. „I dok su oba entiteta, Federacija BiH i Republika Srpska, rano poduzela odgovarajuće mjere i na samom početku pokazala spremnost na suradnju, uključujući i suradnju s institucijama na državnoj razini, BiH na kraju još uvijek nije uspjela uspostaviti funkcionalan mehanizam koordinacije kako bi se borila sa zdravstvenom krizom i na odgovarajući način koordinirala mjere za rješavanje ekonomskih posljedica epidemije.“ Visoki predstavnik je također informirao Vijeće sigurnosti UN-a da ne postoji ministarstvo zdravstva na državnoj razini, međutim, još značajnije, uočen je nedostatak koordinacije. Zbog toga se trenutno u svakom entitetu primjenjuje različita razina mjera, a za sada se čini da nema

plana za ublažavanje ekonomskih posljedica koji se odnosi na cijelu zemlju," rekao je visoki predstavnik Inzko.

Štoviše, jedan od većih izazova s kojim se zemlja suočava je kako minimizirati opasnost od korupcije u upravljanju međunarodnom financijskom i materijalnom pomoći, kao i nedostatak političkog jedinstva, što se najjasnije vidi u nemogućnosti postizanja političkog dogovora o podjeli financijske pomoći od MMF-a.

Visoki predstavnik je naglasio određenu dozu optimizma koji proizlazi iz činjenice da je Predsjedništvo BiH najavilo pokretanje procesa provedbe 14 ključnih prioriteta iz prošlogodišnjeg Mišljenja o zahtjevu BiH za članstvo u EU. Poželio je puno uspjeha u tom procesu uoči Samita Zapadnog Balkana u Zagrebu, koji također počinje danas.

Govoreći o političkoj situaciji i trenutnim trendovima u BiH, visoki predstavnik je izrazio zabrinutost zbog činjenice da bi se neke političke stranke mogle vratiti na status quo iz vremena prije pandemije, pri čemu je naveo blokadu donošenja odluka na državnoj razini od strane stranaka iz vladajuće koalicije u Republici Srpskoj, koje žele nametnuti razgovor o odlasku stranih sudaca iz Ustavnog suda BiH. Visoki predstavnik je izrazio bojazan da „ukoliko bi strani suci napustili Ustavni sud BiH, neke političke stranke, koje imaju za cilj ukidanje postojećeg uređenja u BiH, de facto bi stekle političku kontrolu nad Sudom. U tom slučaju, one bi mogle provoditi svoju separatističku politiku ili pak politiku uspostavljanja trećeg entiteta uz pomoć Suda.“ U tom smislu, nekoliko izaslanstava je izrazilo snažnu potporu za nastavak prisustva stranih sudaca u Ustavnom sudu BiH, kao i za novu sutkinju, profesoricu Angeliku Nußberger iz Njemačke.

Još jedno hitno pitanje koje se nalazi pred BiH je organizacija lokalnih izbora u listopadu. Visoki predstavnik je prenio zabrinutost koju je izrazilo Središnje izborno povjerenstvo BiH da, zbog neusvajanja državnoga proračuna za

2020., možda neće biti u mogućnosti krenuti s neophodnim pripremama. „Svibanj je već počeo, a imamo samo privremeni proračun. Da bi se osigurala dodatna sredstva za izbore treba nam redovni proračun i nadamo se da će on biti usvojen do kraja svibnja“, upozorio je visoki predstavnik.

Nadalje, visoki predstavnik je naveo da, dok je Republika Srpska formirala Vladu ubrzo nakon izbora održanih u listopadu 2018., nova Vlada Federacije nije imenovana ni nakon više od 18 mjeseci. Jednako je tužno to što je građanima Mostara uskraćeno pravo glasovanja na lokalnim izborima, kao i činjenica da presuda Europskog suda za ljudska prava iz predmeta Sejdić-Finci još uvijek nije provedena, i jedno i drugo već duže od deset godina, što je neprihvatljivo, posebno imajući u vidu često izražavanje opredijeljenosti za europske integracije.

Kao prioritet, visoki predstavnik je rekao da BiH mora unaprijediti i ojačati vladavinu prava te borbu protiv korupcijske pandemije. Dodao je da je vladavina prava kamen temeljac demokracije i funkcionalnosti svake zemlje. Međutim, vladavina prava ne tiče se samo usvajanja zakona. Ti zakoni se moraju i provoditi. „To je stalna obveza, stanje uma i mora biti način života,“ dodao je visoki predstavnik.

U svojoj poruci međunarodnoj zajednici, visoki predstavnik je podsjetio da „trebamo biti strpljivi s Bosnom i Hercegovinom i oprezni kada je riječ o mijenjanju međunarodne nazočnosti u njoj. Mi kao međunarodna zajednica trebamo raditi zajedno. Jedinstvo je naša najveća snaga. To je jedini recept za uspjeh u našim nastojanjima da osiguramo dugoročnu stabilnost i održivost države BiH.“ Visoki predstavnik se također osvrnuo na 75. obljetnicu završetka Drugoga svjetskog rata, koja se obilježava ovih dana, te na to koliko je mir dragocjen, kao i na to da su bivši neprijatelji Francuska i Njemačka danas stupovi europskoga jedinstva.

Integralni tekst obraćanja visokog predstavnika nalazi se na

web stranici OHR-a.